

АЙНАЛАДАҒЫ ӘЛЕМ

№1 жұмыс дәптері

1

СЫНЫП

З. А. Мовкебаева, Д. С. Хамитова

АЙНАЛАДАҒЫ ӘЛЕМ

Зерде бұзылыстары бар балаларға арналған
арнайы мектептердің (сыныптардың)
1-сыныбына арналған № 1 жұмыс дәптері

Қазақстан Республикасының
Білім және ғылым министрлігінің тапсырысы бойынша

Алматы
2018

ӘОЖ 373.167.1
КБЖ 74.3
М 64

Шартты белгілер:

– сурет сал

– боя

– фотосуретті жапсыр

– саусақтық гимнастика

– қар

– жаңбыр

– Күн

– бұлыңғыр, бұлт

- – Күрделіліктің бірінші (төменгі) деңгейіндегі тапсырма.
- – Күрделіліктің екінші (орташа) деңгейіндегі тапсырма.
- – Күрделіліктің үшінші (жоғары) деңгейіндегі тапсырма.

Мовкебаева З.А., Хамитова Д. С.

М 64 Айналадағы әлем: Зерде бұзылыстары бар балаларға арналған арнайы мектептердің (сыныптардың) 1-сыныбына арналған № 1 жұмыс дәптері / З. А. Мовкебаева, Д. С. Хамитова. – Алматы: «ӘБЕО орталығы» ЖШС, 2018. – 56 б.

ISBN 978-601-249-238-5

ӘОЖ 373.167.1
КБЖ 74.3

ISBN 978-601-249-238-5

© «ӘБЕО орталығы» ЖШС, 2018

ҚЫМБАТТЫ ДОСЫМ!

Сенің алдыңда – өзіңнің қоршаған әлем туралы біліміңді бекітуге көмектесетін «Айналадағы әлем» оқулығының № 1 жұмыс дәптері. Сен мектеп және сыныптастарың туралы, өзің және өзіңнің отбасың, достарың туралы көптеген мәліметтерді білетін боласың. Жұмыс дәптерінде өздігіңнен, досыңмен, сыныппен бірге немесе мұғалімнің көмегімен орындауға арналған көптеген қызықты тапсырмалар берілген. Жұмыс дәптеріндегі тапсырмаларды саған мұғалім оқып береді.

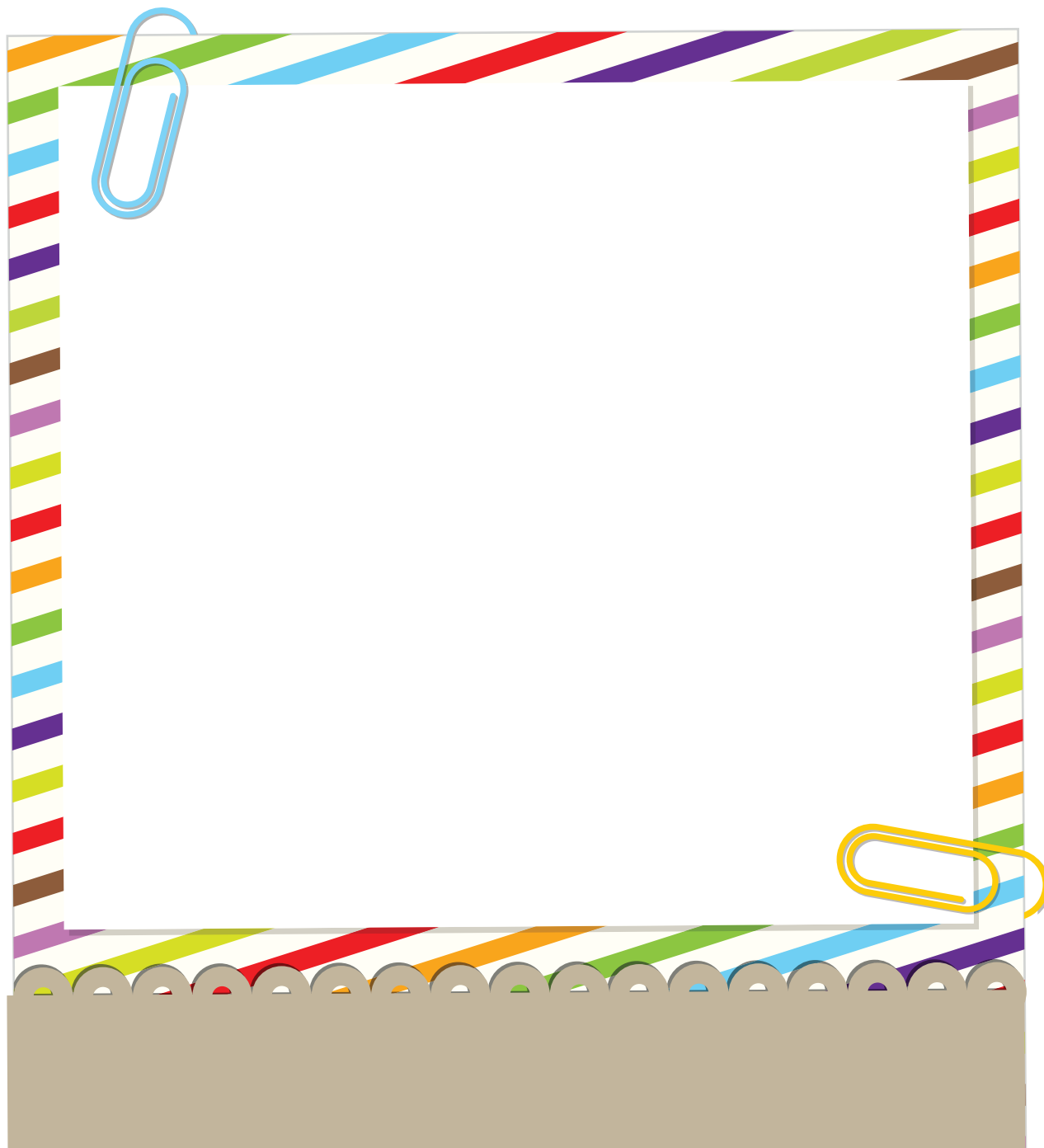
Қымбатты 1-сынып оқушысы, саған оқуда табыс және жетістік тілейміз!

ӨЗІМ ТУРАЛЫ

Мен – баламын

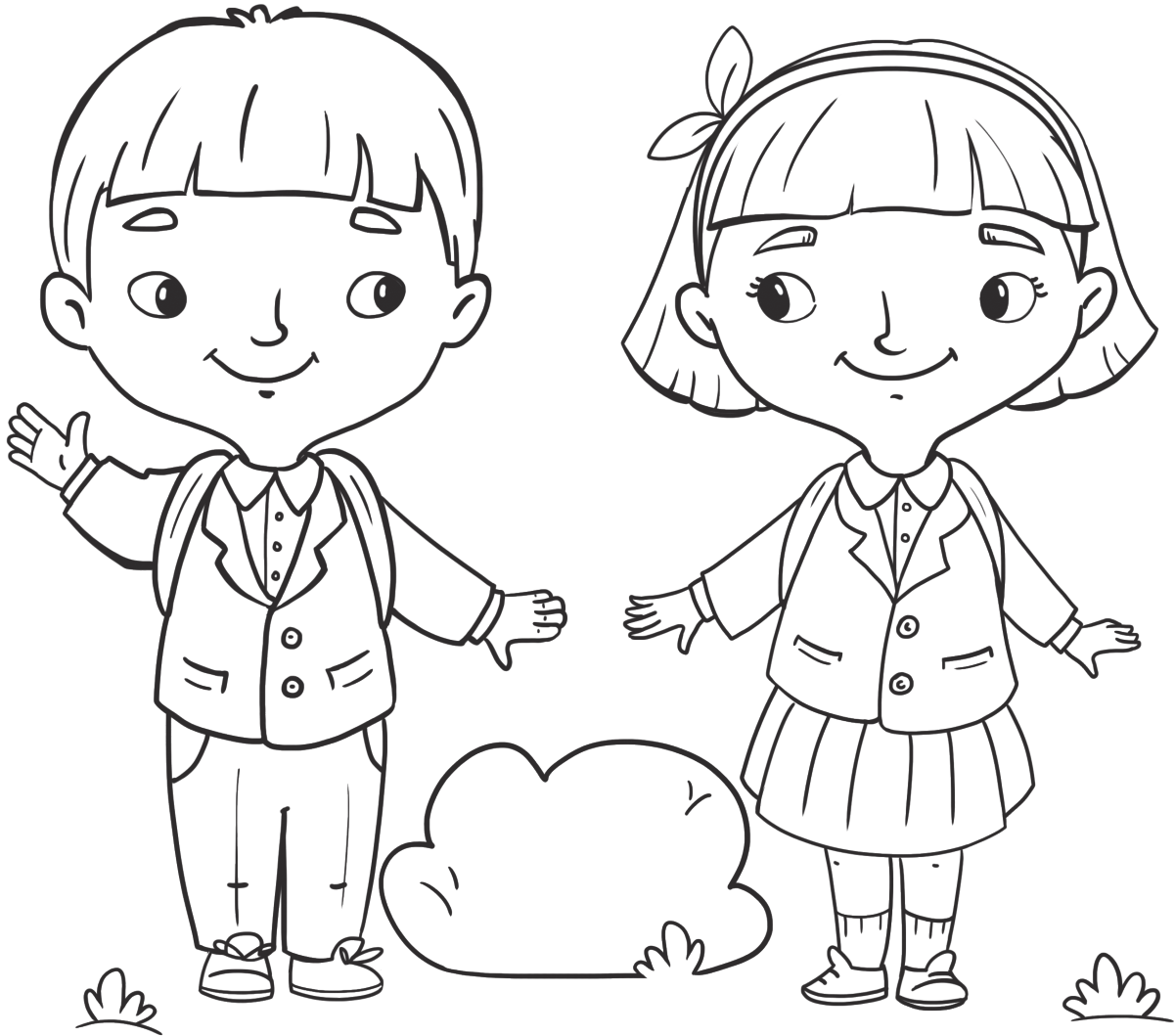
Жиекке өзіңнің фотосуретіңді жапсыр. Сен ұл баласың ба, әлде қыз баласың ба? Өзіңнің есіміңді ата. Өзіңнің тегіңді ата. Сенің туған күнің қашан?

МЕН КІММІН?

Сен ұл баласың ба? Ұл баланың суретін боя. Сенің көзіңнің түсі қандай? Шашты боя. Киімді боя. Дене бөліктерін ата. Сен қыз баласың ба? Қыз баланың суретін боя. Шашты боя. Киімді боя. Дене бөліктерін ата.

МЕНИҢ ЖАҚСЫ КӨРЕТІН ІСТЕРІМ

Өзіңнің жақсы көретін істеріңді қоршап сыз. Немен шұғылданғанды жақсы көресің? Айт.

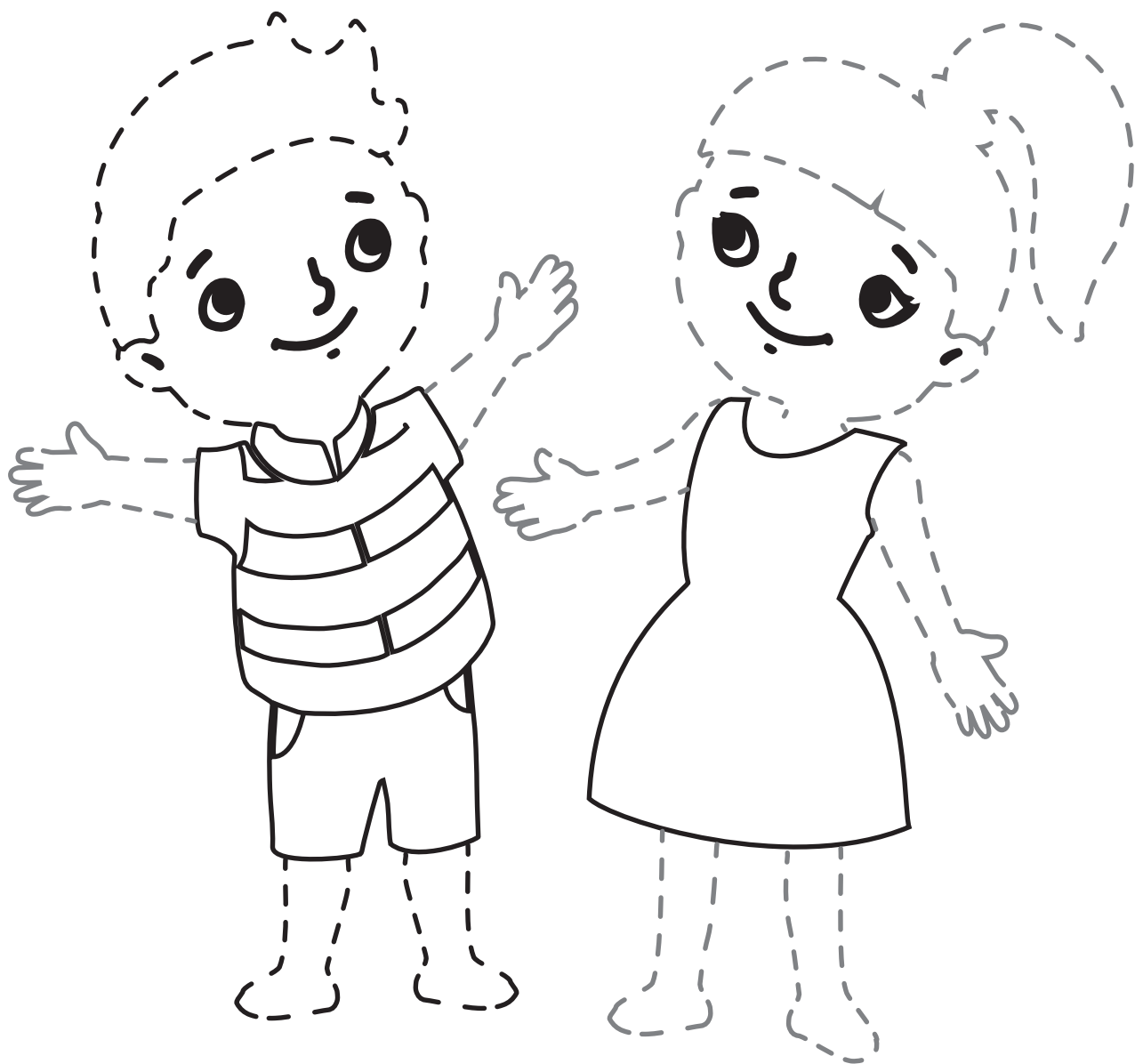

МЕНИҢ ДЕНЕМ

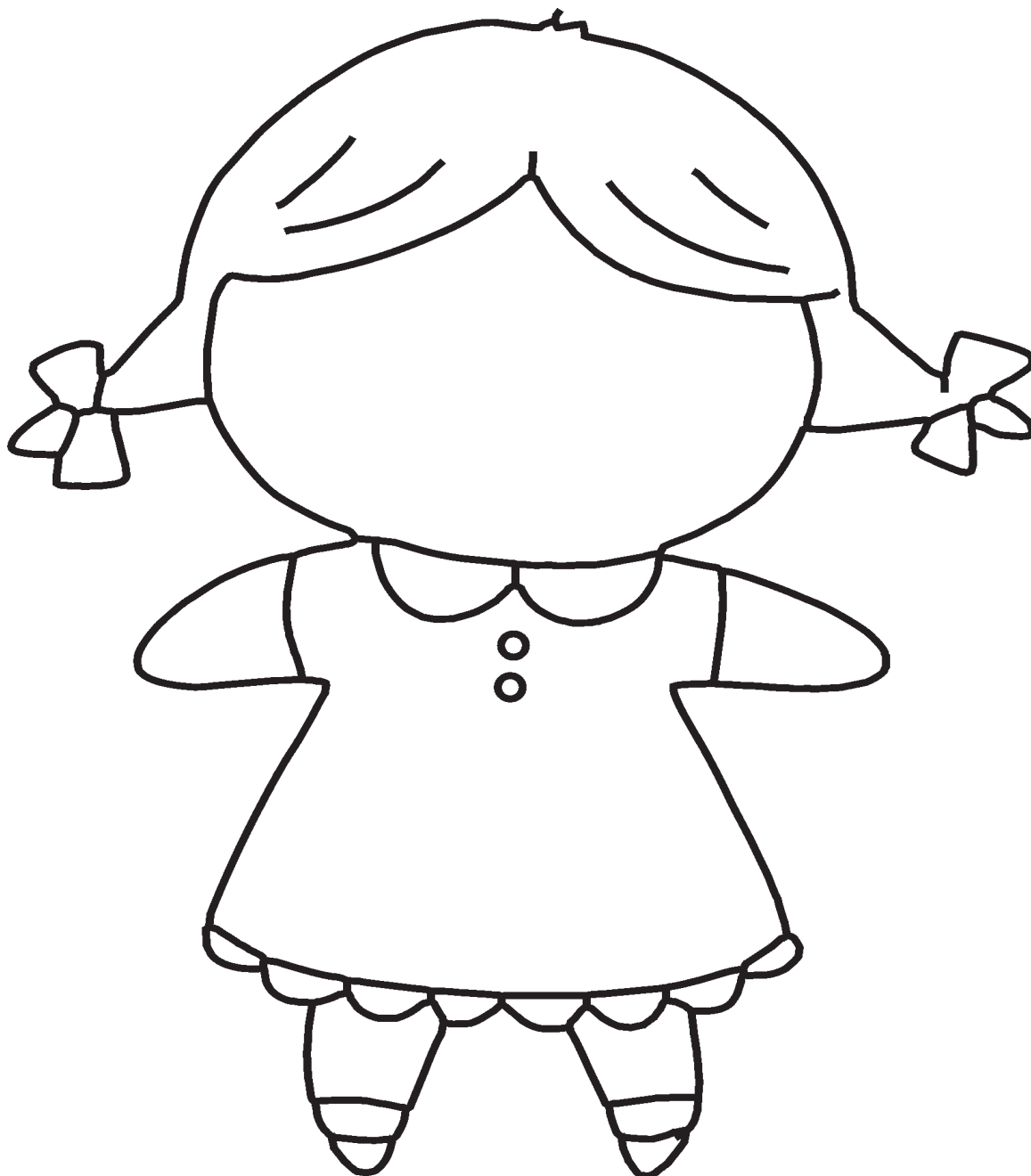

Суретті бастырып сыз және боя.
Дене бөліктерін ата.

МЕНИҢ БЕТ ӘЛПЕТИМ

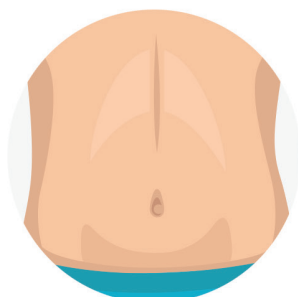
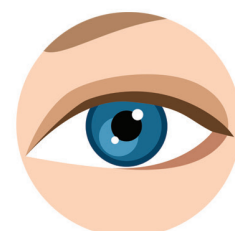
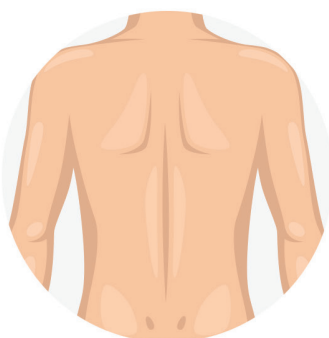
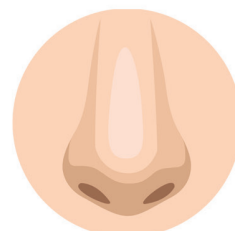
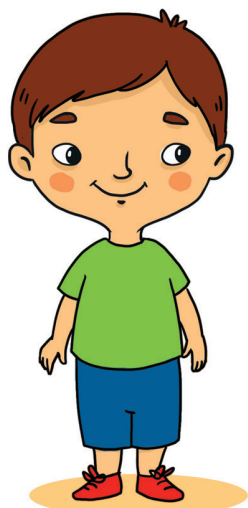
- Қуыршақтың бетінің суретін аяқта. Бет бөліктерін ата. Суретті боя. Қуыршаққа ат қой.

ДЕНЕ ЖӘНЕ БЕТ БӨЛІКТЕРІ

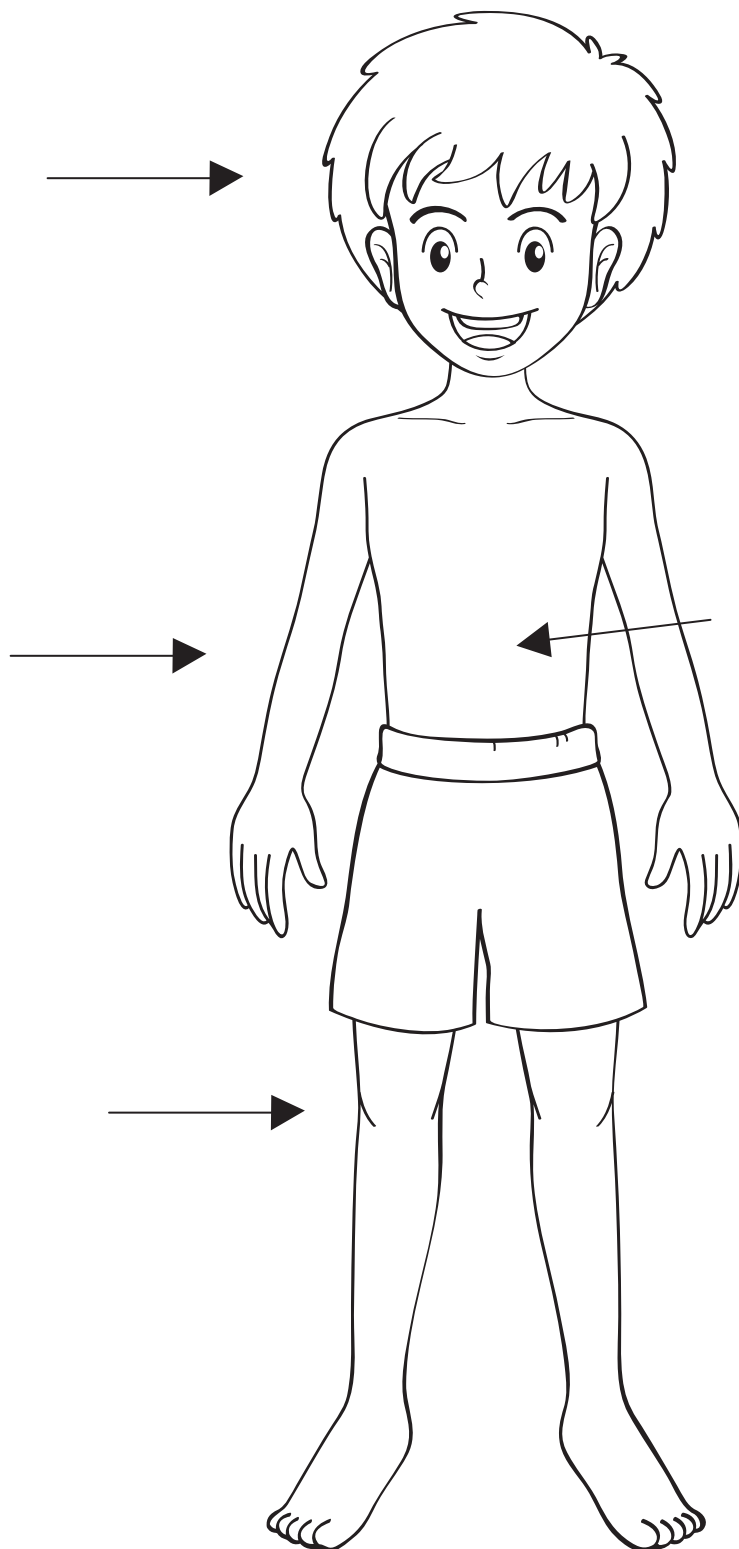
Дене және бет бөліктерін көрсет. Дене бөліктерін ұл баланың суретімен сызық арқылы қос. Ал бет бөліктерін қыз баланың суретімен қос.

ДЕНЕ БӨЛІКТЕРІ

Суретті боя. Дене бөліктерін ата.

МЕНИҢ ДЕНЕМ НЕ ІСТЕЙ АЛАДЫ?

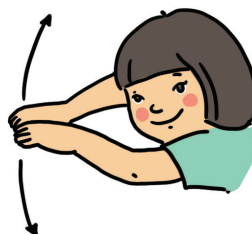
Тапсырманы тыңда. Қайтала және орында.

Жағдайың қалай?
Былай!

Қалай жүзесің?
Былай!

Қалай жүгіресің?
Былай!

Алысқа қалай қарайсың?
Былай!

Түскі асты қалай күтесің?
Былай!

Қалай қол бұлғайсың?
Былай!

Таңертең қалай ұйықтайсың?
Былай!

Қалай тентек боласың?
Былай!

МЕНИҢ ДЕНЕМ НЕ ІСТЕЙ АЛАДЫ?

● Санамақты тыңда, қайтала және орында.

Таңертең келіп әкесі
Балаларын тұрғызды.
– Сен тұр, жылқыңа бар,
Сен тұр, сиырыңа бар!
Сен тұр, түйеңе бар,
Сен тұр, қойыңа бар!
Ал, сен, үйде қал.
Әзірлеп тәтті тамақ,
Күтесің келсе қонақ.

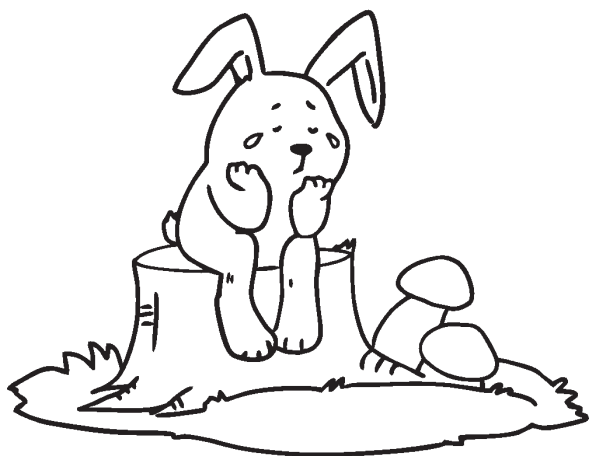
Әкесі әр баласын айтқан сайын, оның әрбір саусағының ұшынан ұстап тұрып, ақырындап сілкілейді.

МЕНИҢ КӨҢІЛ КҮЙІМ

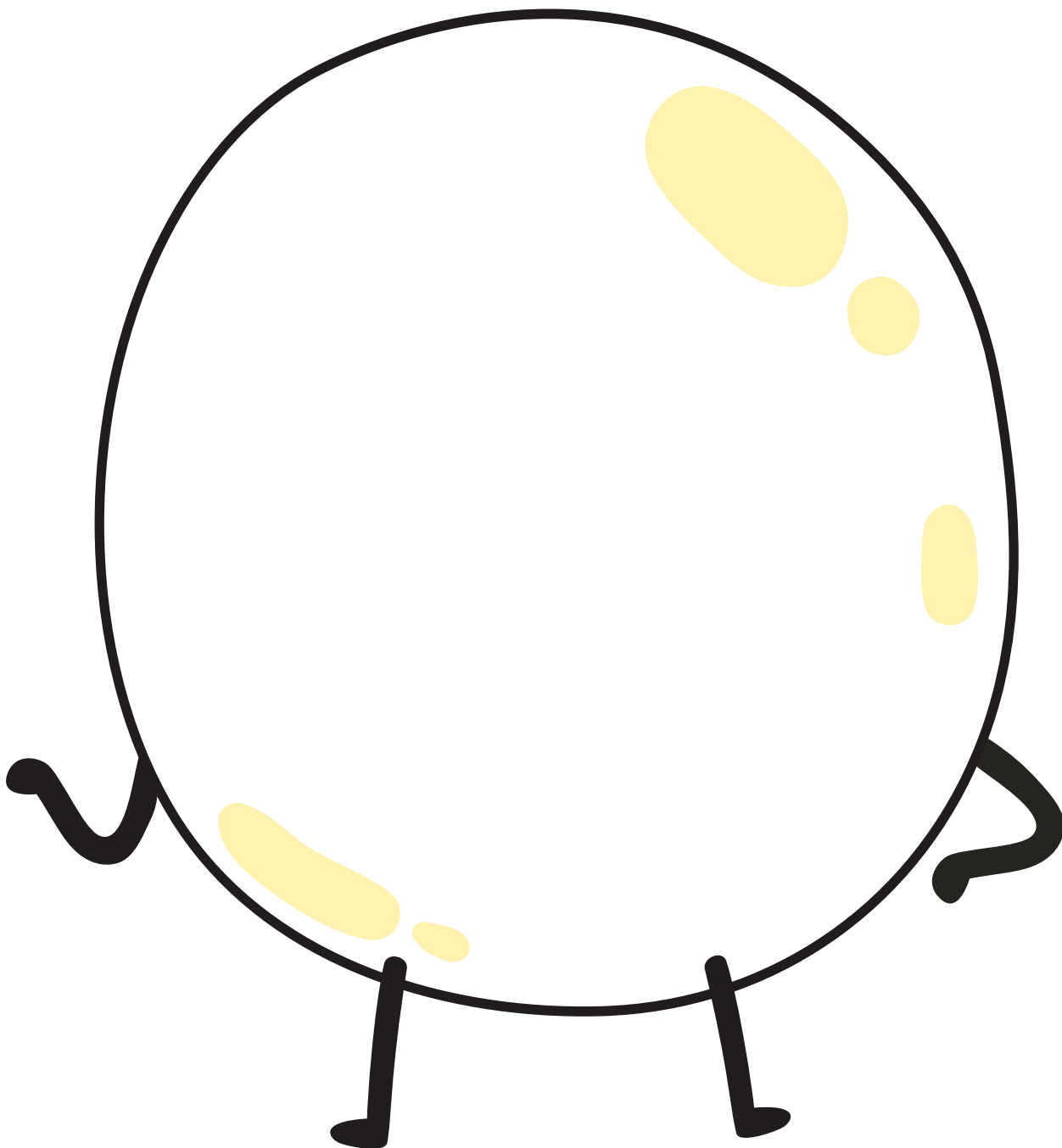

Суреттерге қара. Көжек жылап отыр. Көжектің көңіл күйі қандай? Көңілсіз. Көжектер қуанды. Олар қандай? Қуанышты, бақытты. Қыз бала ауырып тұр. Ол қандай? Ұл бала қуанды. Ұл бала қандай? Сенің көңіл күйің қалай? Сен қандайсың?

МЕНИҢ КӨҢІЛ КҮЙІМ

- Сенің көңіл күйің қандай? Бауырсақтың бетінің суретін аяқта. Оған өзіңнің көңіл күйіңнің суретін сал.

МЕНИҢ КӨҢІЛ КҮЙІМ

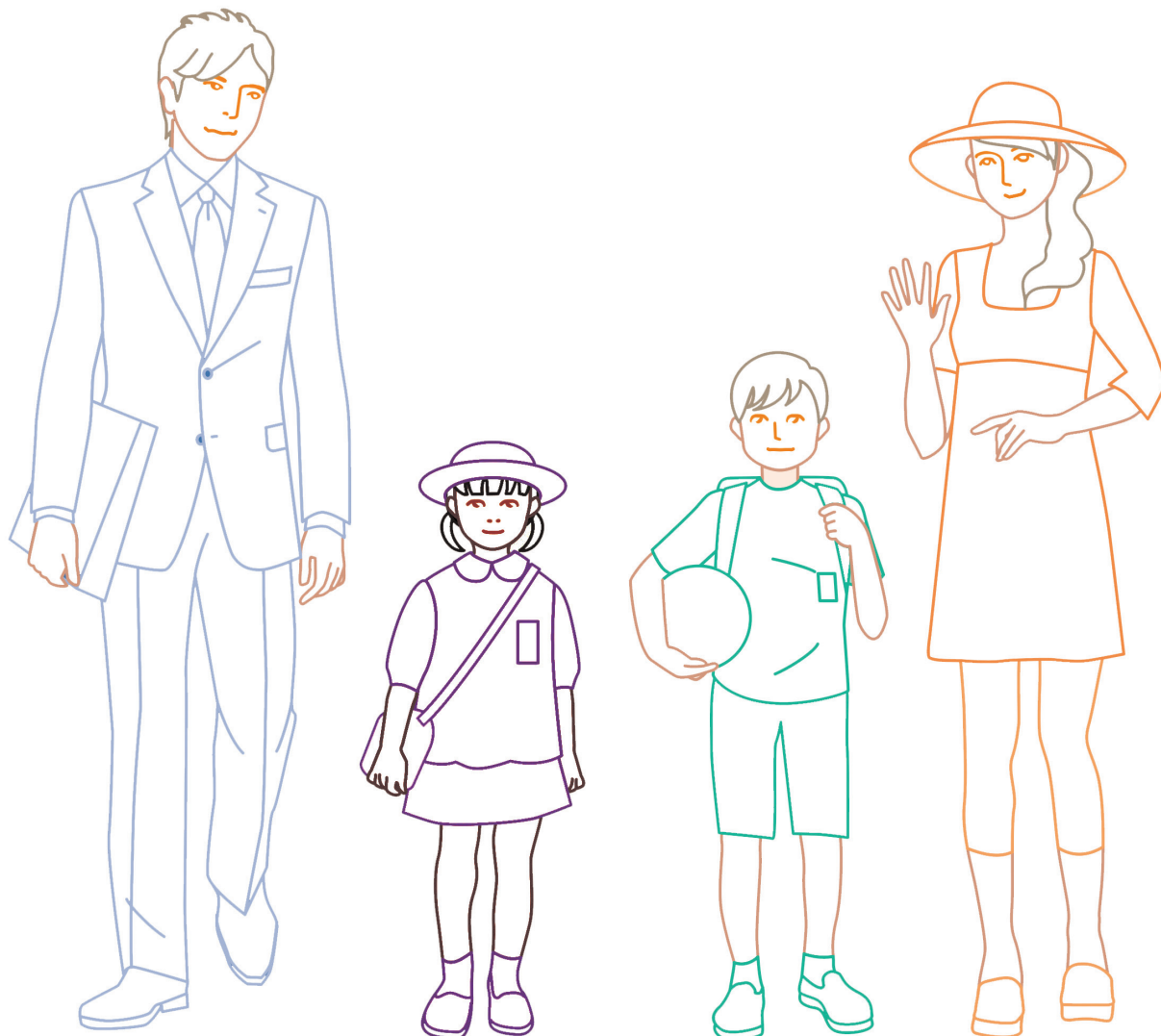
Суретке қара. Кімнің ыза болып тұрғанын көрсет. Оны қызыл қарындашпен қоршап сыз. Кімнің қуанып тұрғанын көрсет. Оларды жасыл қарындашпен қоршап сыз. Сен не болды деп ойлайсың? Кімнің әрекеті дұрыс? Кімнің әрекеті дұрыс емес. Сен өзіңді қалай ұстайсың?

МЕНИҢ ОТБАСЫМ

Суретті боя. Өз жақындарыңның есімдерін ата. Өзіңнің тегіңді ата. Тағы да кімнің тегі осындай? Бұл – отбасы. Әкеңнің есімін ата. Апаңның есімін ата. Сенің ағаң бар ма? Оның есімі кім? Сенің әпкең бар ма? Оның есімі кім?

МЕН ЕРЕСЕКТЕРГЕ КӨМЕКТЕСЕМІН

Сен апаңмен бірге не істейсің? Сен әкеңмен бірге не істегенді жақсы көресің? Сен, әдетте, ағаңмен немесе әпкеңмен не істейсің? Сен ересектерге қалай көмектесесің? Суретті боя.

МЕН ЕРЕСЕКТЕРГЕ КӨМЕКТЕСЕМІН

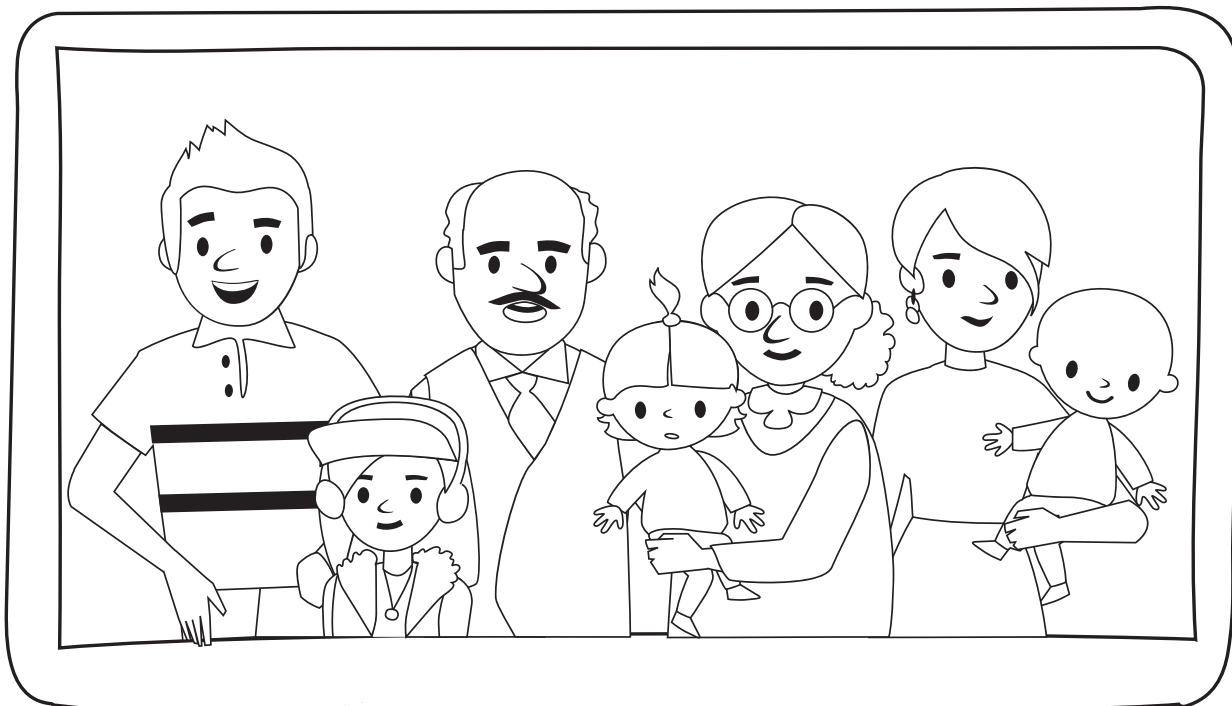
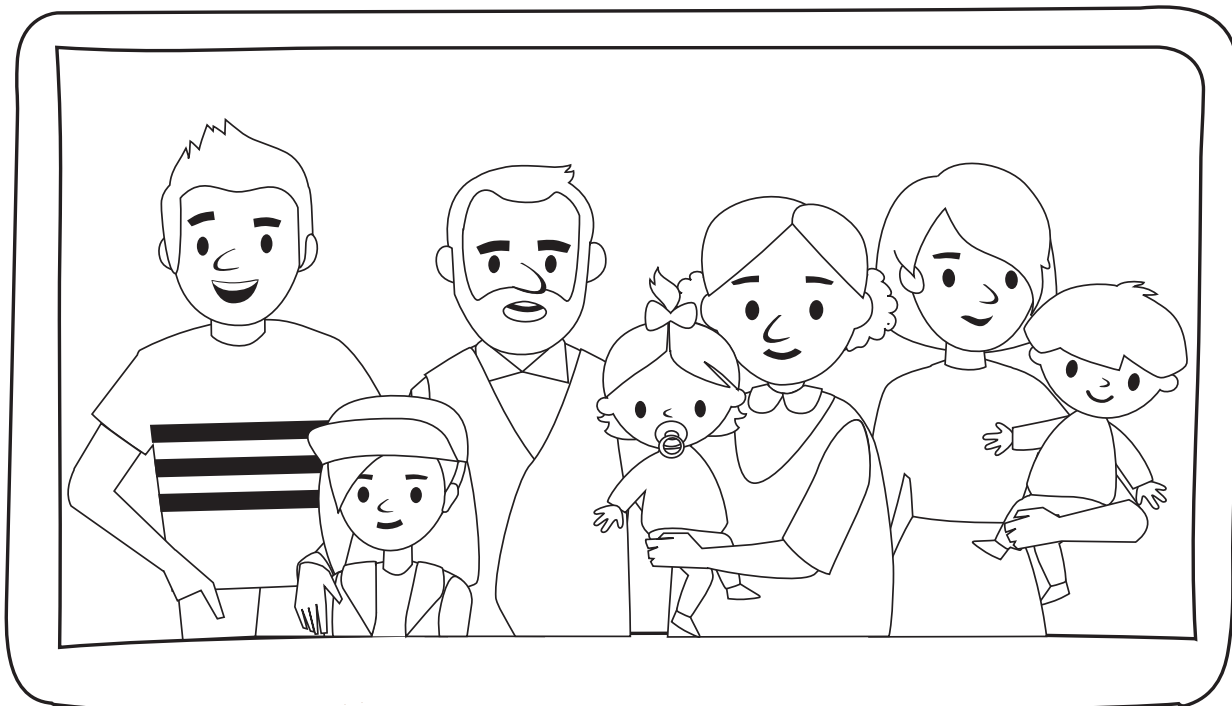
Сен апаңмен бірге не істейсің? Сен әкеңмен бірге не істегенді жақсы көресің? Сен, әдетте, ағаңмен немесе әпкеңмен не істейсің? Сен ересектерге қалай көмектесесің? Суретті боя.

МЕНИҢ ОТБАСЫМ

Сенің алдыңда отбасылық фотосуреттер.
Фотосуреттерді салыстыр, барынша көп
айырмашылықтарды табуға тырыс. Боя.

МЕНИҢ МЕКТЕБІМ

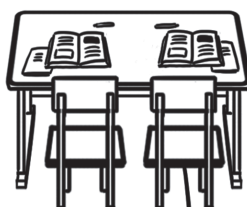
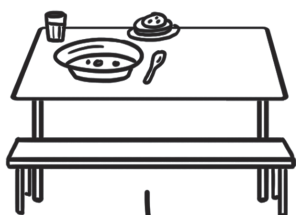
Бұл – мектеп. Мектепті боя. Мектептің жанына мектеп үлескесінің суретін сал. Гүл отырғыз. Сен осы мектепте оқығың келе ме? Неге?

МЕНИҢ МЕКТЕБІМ

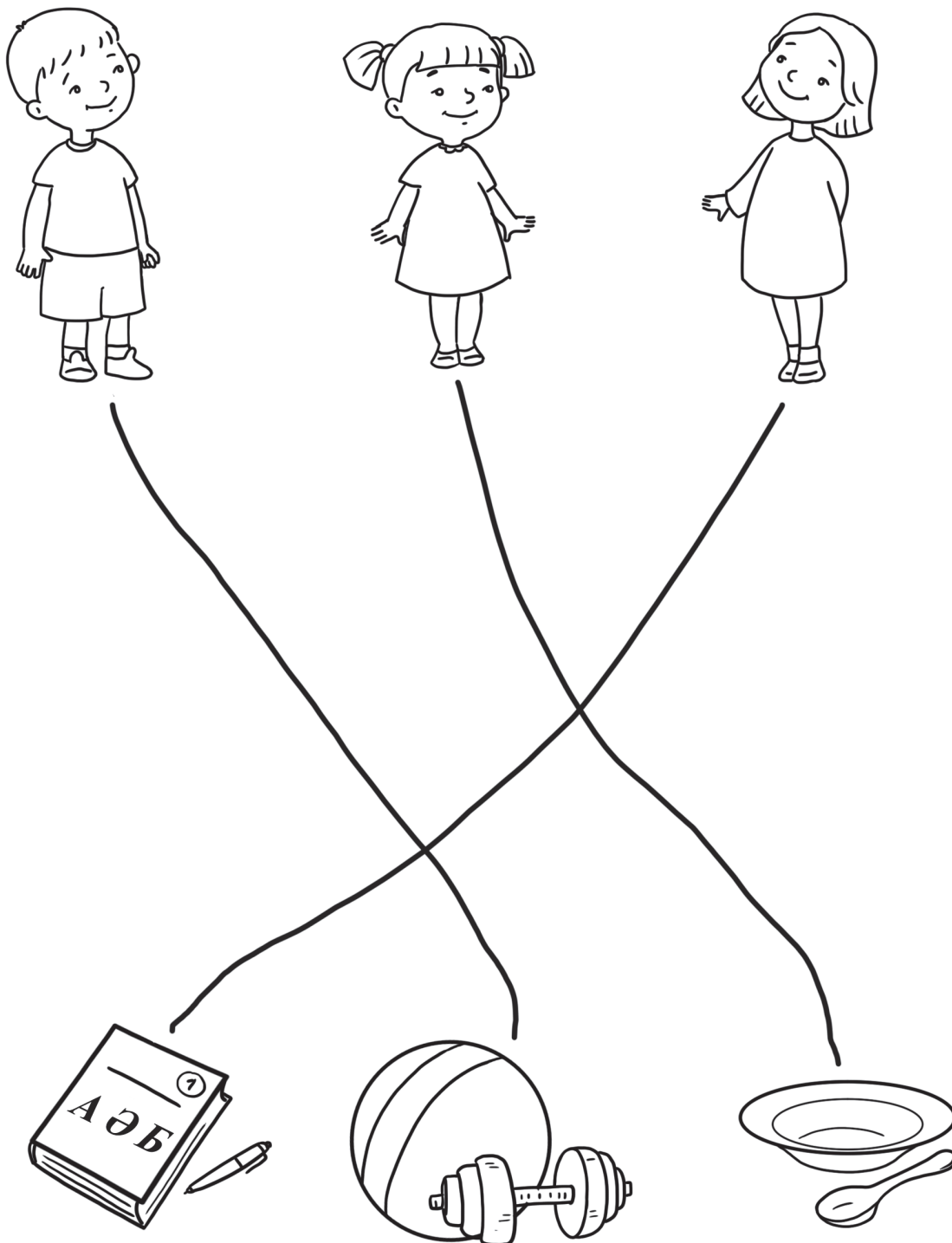
Қай соқпақ асханаға, сыныпқа, киім шешетін орынға апарарды?

МЕКТЕПТЕ

Оқушылар қандай сабаққа бара жатыр? Анықта. Суретті боя.

ОҚУ ҚҰРАЛДАРЫ

Барлық оқу заттарын тап. Оларды қоршап сыз. Бұл заттар не үшін керек?

ОҚУ ЗАТТАРЫ

Суреттерге қара. Үстелдің және орындықтың астында жатқан ойыншықтарды қызыл қарындашпен боя. Үстелдің және орындықтың үстінде жатқан ойыншықтарды көк қарындашпен боя. Оларды ата. Қорапта жатқан заттары жасыл қарындашпен боя.

ОҚУ ЗАТТАРЫ

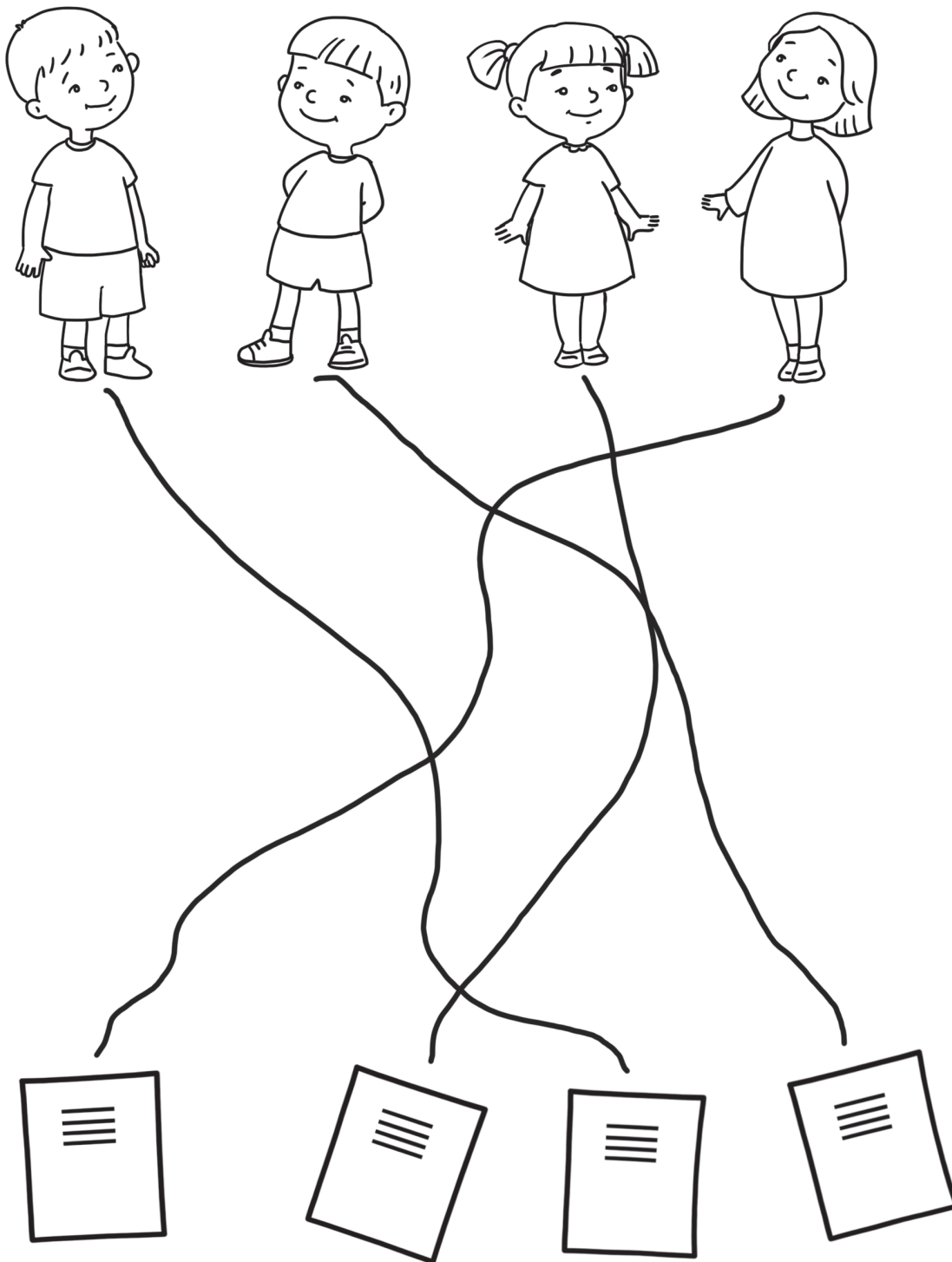
Қыз балаға барлық оқу заттарын жинауға көмектес. Оқу заттарын қоршап сыз. Барлық ойыншықтарды көрсет. Әрбір оқу затының қайда жатқанын айт. Оқу заттарының ойыншықтардан қандай айырмашылықтары бар?

Мысалы, сызғыш доптың артында жатыр.

ОҚУ ЗАТТАРЫ

- Балаларға дәптерлерін табуға көмектес. Баланың киімі мен оның дәптерін бір түспен боя.

АУА РАЙЫ КҮНДЕЛІГІ

Ауа райын арнайы белгілердің көмегімен белгіле.

ҚЫРКҮЙЕК

1		16	
2		17	
3		18	
4		09	
5		20	
6		21	
7		22	
8		23	
9		24	
10		25	
11		26	
12		27	
13		28	
14		29	
15		30	

АУА РАЙЫ КҮНДЕЛІГІ

Ауа райын арнайы белгілердің көмегімен белгіле.

ҚАЗАН

1		17	
2		18	
3		19	
4		20	
5		21	
6		22	
7		23	
8		24	
9		25	
10		26	
11		27	
12		28	
13		29	
14		30	
15		31	
16			

АУА РАЙЫ КҮНДЕЛІГІ

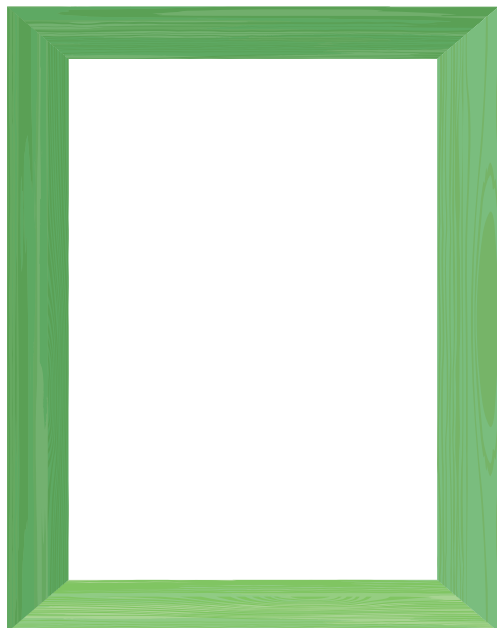
Ауа райын арнайы белгілердің көмегімен белгіле.

ҚАРАША

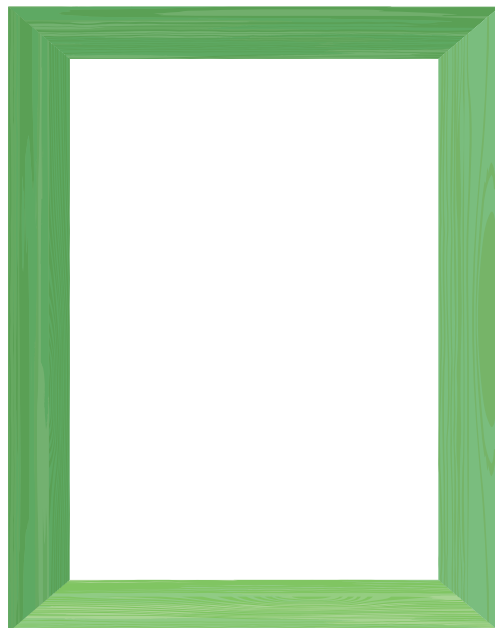
1		16	
2		17	
3		18	
4		09	
5		20	
6		21	
7		22	
8		23	
9		24	
10		25	
11		26	
12		27	
13		28	
14		29	
15		30	

МЕНИҢ ОТБАСЫМ ЖӘНЕ ДОСТАРЫМ

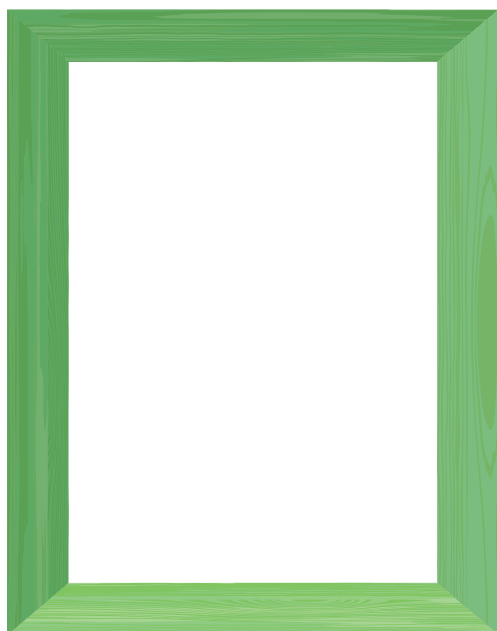
- Әкеңнің, анаңның, ағаңның және әпкеңнің суреттерін жабыстыр. Әкеңнің, апаңның есімін ата. Ағаларыңның, әпкелеріңнің есімін ата. Олар туралы айтып бер.

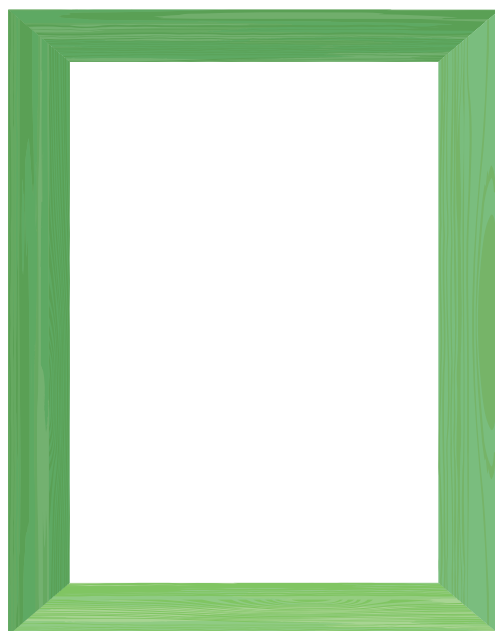
Әке

Ана

Аға

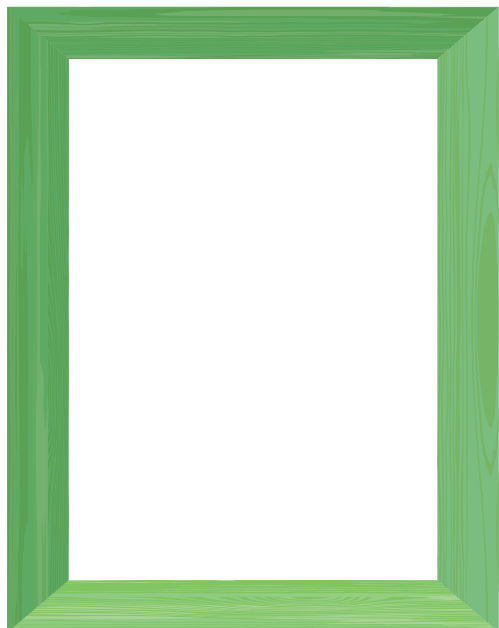
Әпке

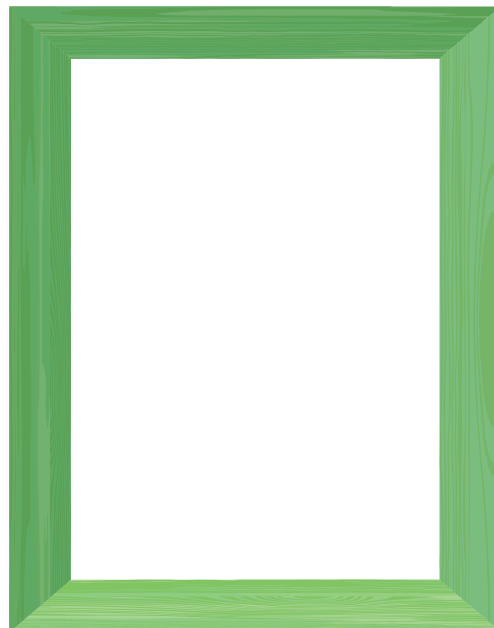
МЕНИҢ ОТБАСЫМ ЖӘНЕ ДОСТАРЫМ

Атаң мен әжеңнің суреттерін жабыстыр. Олардың есімдерін ата. Олар туралы айтып бер.

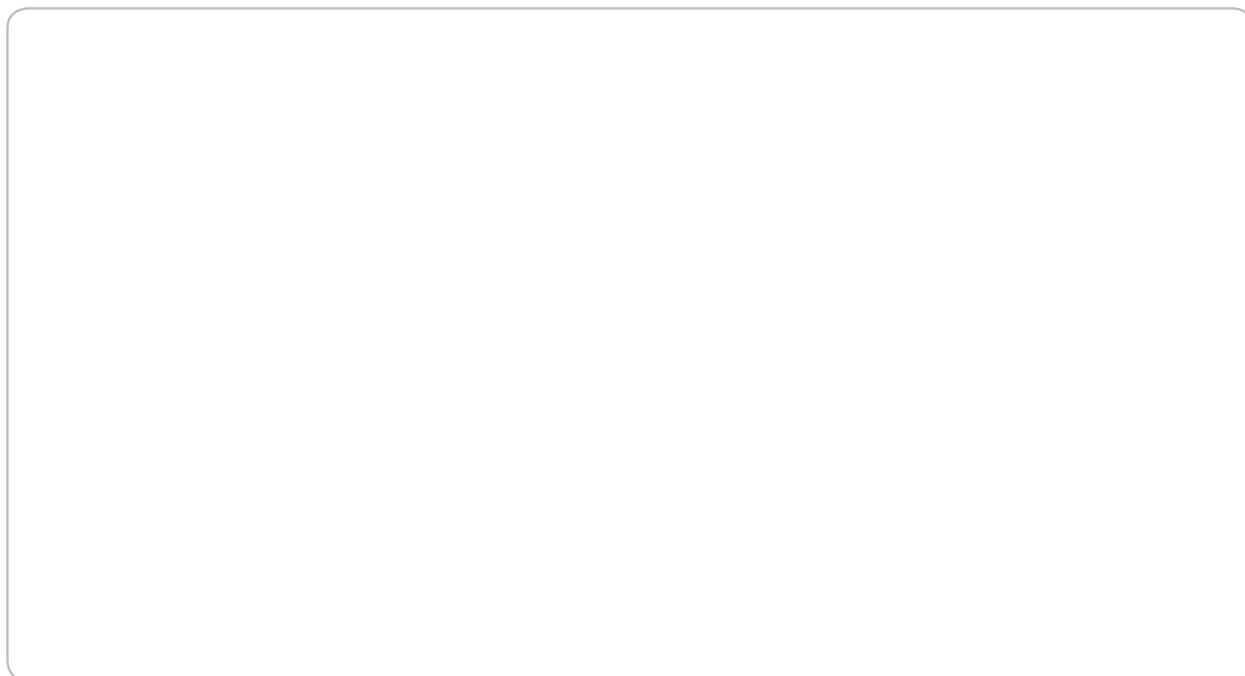

Ата

Әже

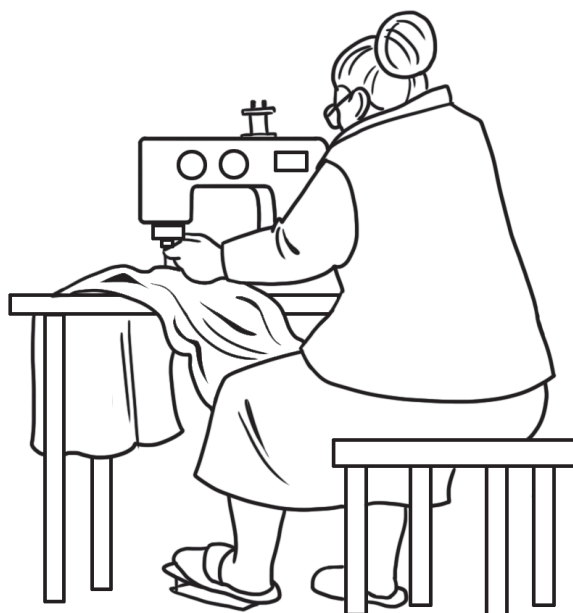
● Өзіңнің суретіңді сал.

МЕНИҢ ОТБАСЫМ ЖӘНЕ ДОСТАРЫМ

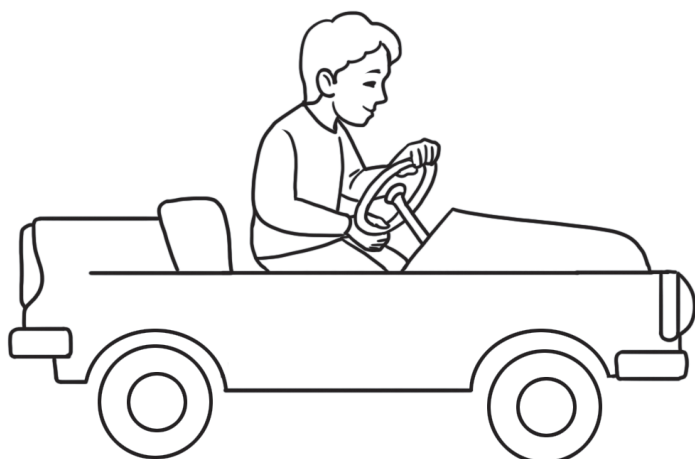
Суреттерді боя. Атасының газет оқып отырғанын, әжесінің тігіп отырғанын, анасының кір жуып жатқанын, әкесінің ағаш жонып жатқанын көрсет.

МЕНИҢ ОТБАСЫМ ЖӘНЕ ДОСТАРЫМ

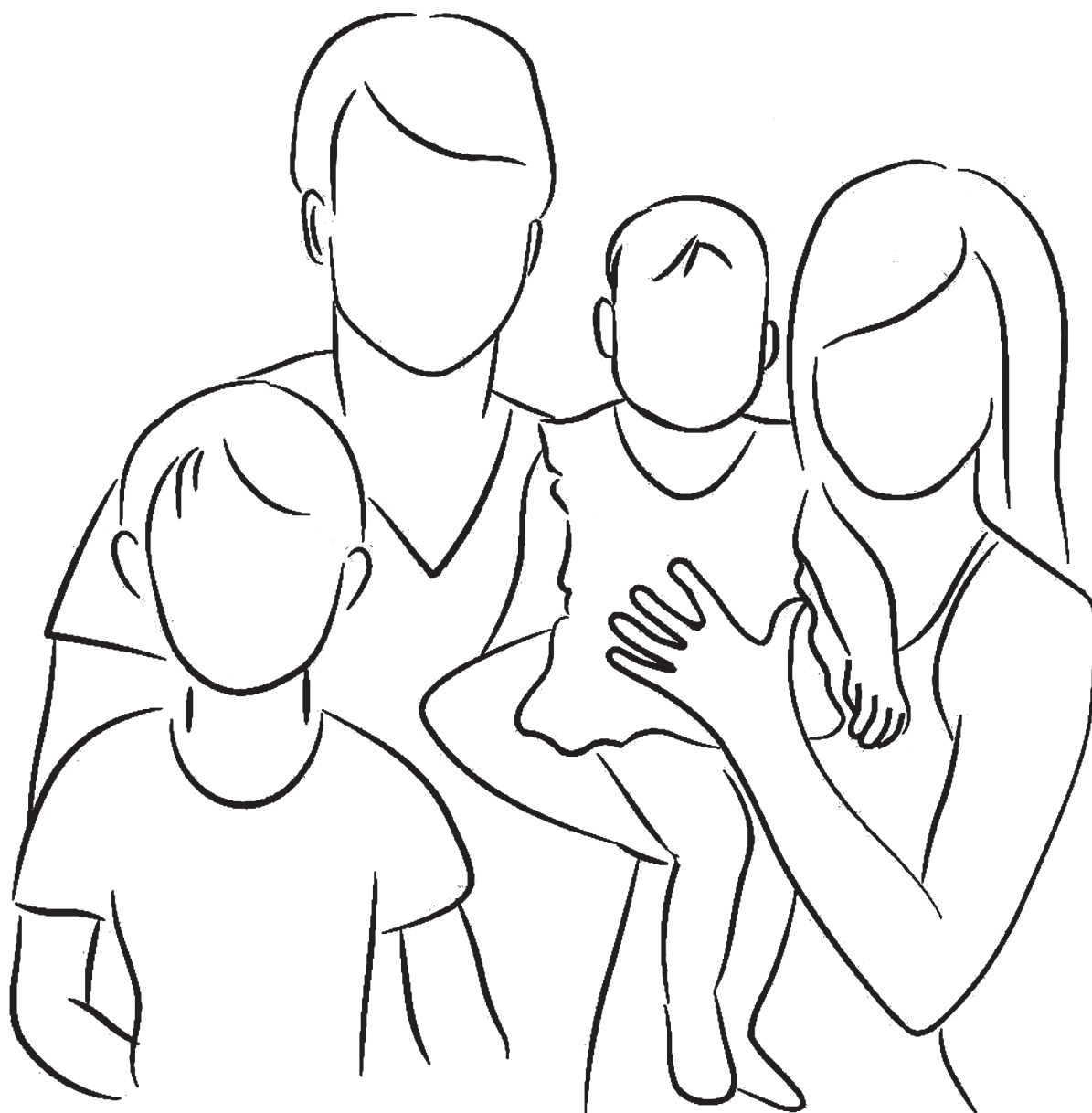
Суреттерді боя. Ағасы не істеп жатқанын, әпкесі не істеп жатқанын, інісі (бауыры) не істеп жатқанын, қарындасы (сіңлісі) не істеп жатқанын айт.

МЕНИҢ ОТБАСЫМ ЖӘНЕ ДОСТАРЫМ

Суреттерге қара. Бұл – отбасы. Отбасы суретке түсіп жатыр. Олар жымып отыр. Барлық отбасы мүшелерінің беттерінің суреттерін аяқта. Олардың барлығы неге жымияды?

МЕНИҢ ОТБАСЫМ ЖӘНЕ ДОСТАРЫМ

- Сурет бойынша әңгіме құра. Сен асүйде апаңа қалай көмектесесің? Айт. Ыдысты көк қарындашпен қоршап сыз. Тамақты жасыл қарындашпен қоршап сыз.

МЕНИҢ ҮЙМ

Бұл – үй. Үйдің қабырғаларын көк қарындашпен боя. Қабырғаларының түсі қандай? Үйді боя. Мұржаны қара қарындашпен боя. Шатырды жасыл қарындашпен боя. Есікті қызыл қарындашпен боя. Сенің үйіңнің есігінің түсі қандай? Терезенің түсі қандай?

МЕНИҢ ҮЙІМ

Үйдің алдында, үйдің артында, үйдің оң жағында ненің суреті салынған? Суретті боя.

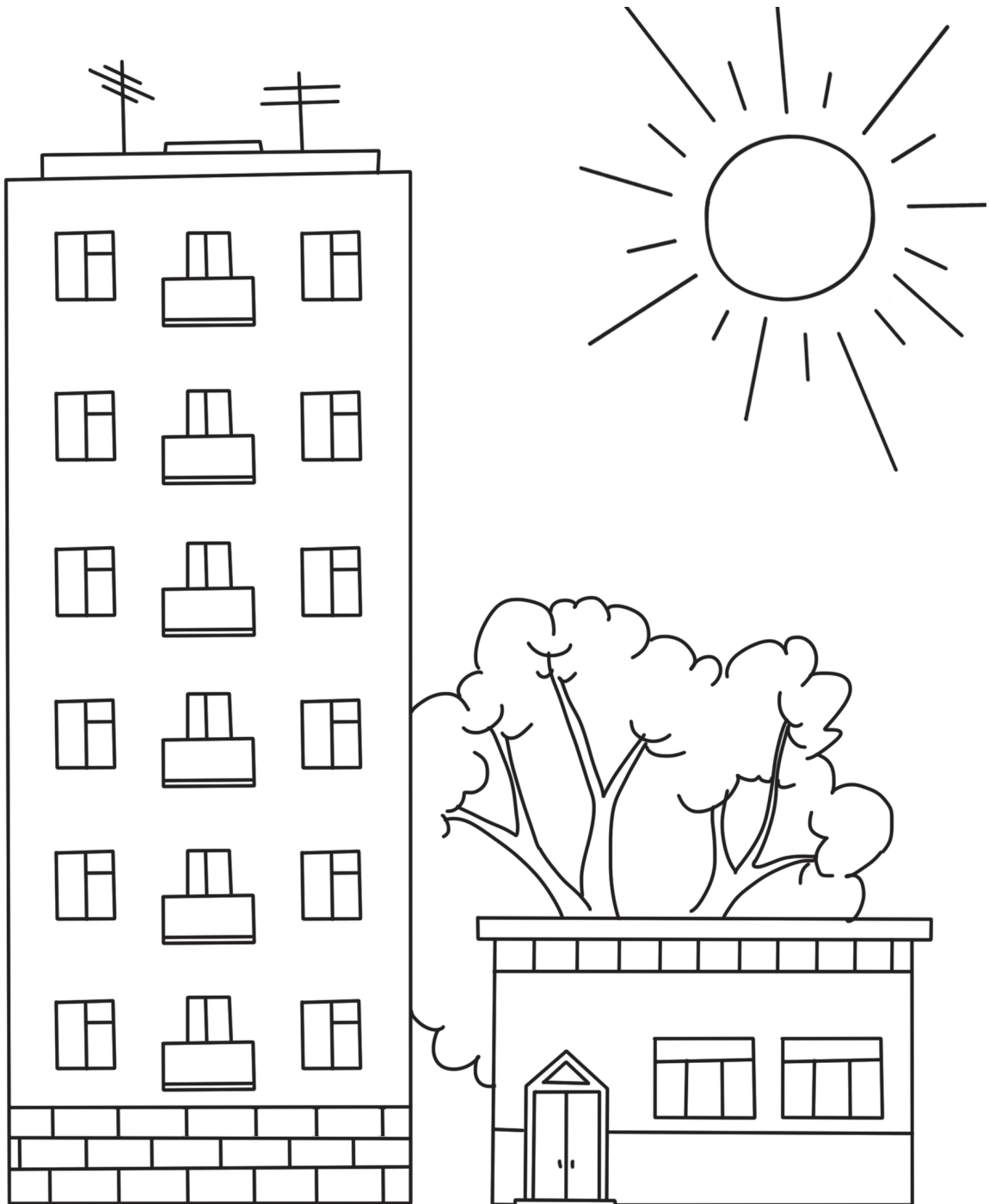

Сенің үйіңде қандай бөлмелер бар? Жатын бөлмеде, қонақ бөлмеде, асүйде не істейді? Сен қай бөлмеде жуынасың? Сенің бөлмеңде не бар?

МЕНИҢ ҮЙІМ

Биік үйді жасыл түспен боя. Аласа үйді сары түспен боя. Күнге қара. Суретте қай жыл мезгілінің суреті салынған? Сен қандай үйде тұрасың? Сенің пәтерің нешінші қабатта? Үйдің терезесіне өзіңнің суретіңді сал. Биік үйлер қайда салынады? Қалада ма, әлде ауылда ма?

ҮЙДЕГІ БӨЛМЕЛЕР

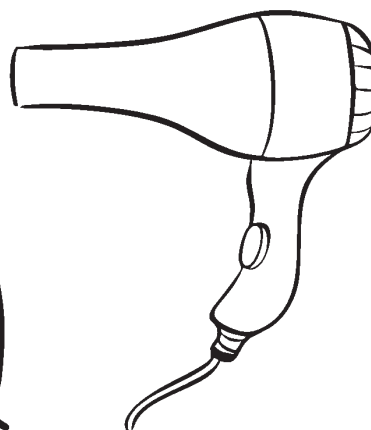
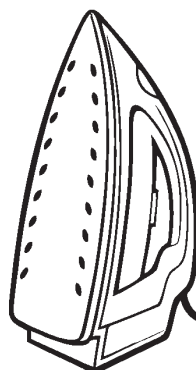
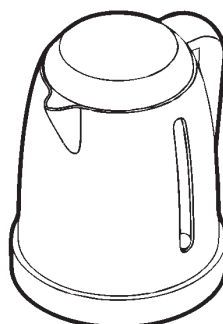
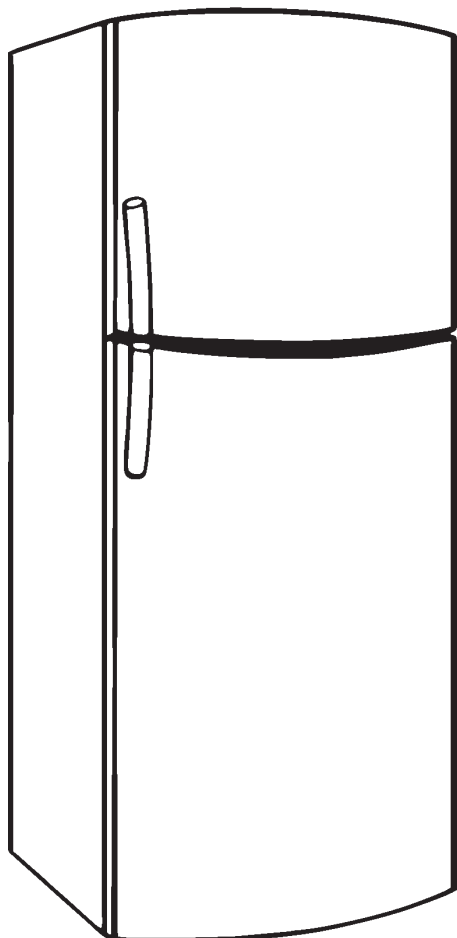
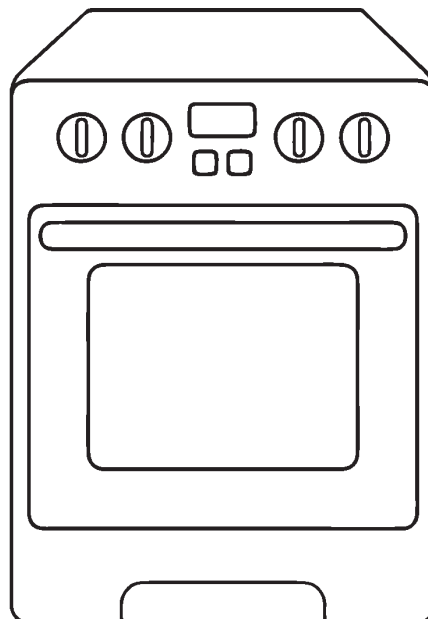
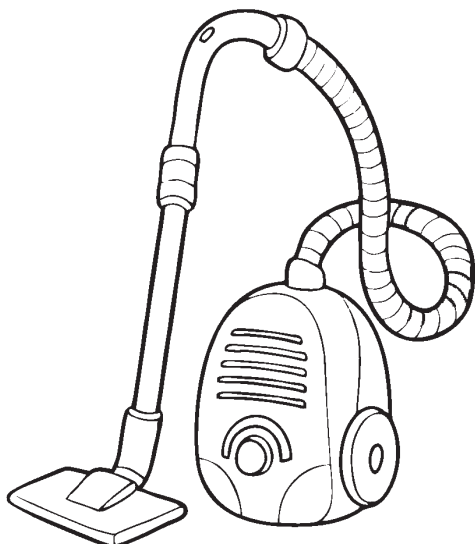
Бұл қандай бөлме? Жуынатын бөлмеде не бар? Ванна не үшін керек? Сен тағы да қандай бөлмелерді білесің? Суретті боя.

ҮЙДЕГІ КӨМЕКШІЛЕР

Тұрмыстық техниканы ата. Бұл заттар не үшін қажет?
Сенің үйіңде қандай техника бар? Боя.

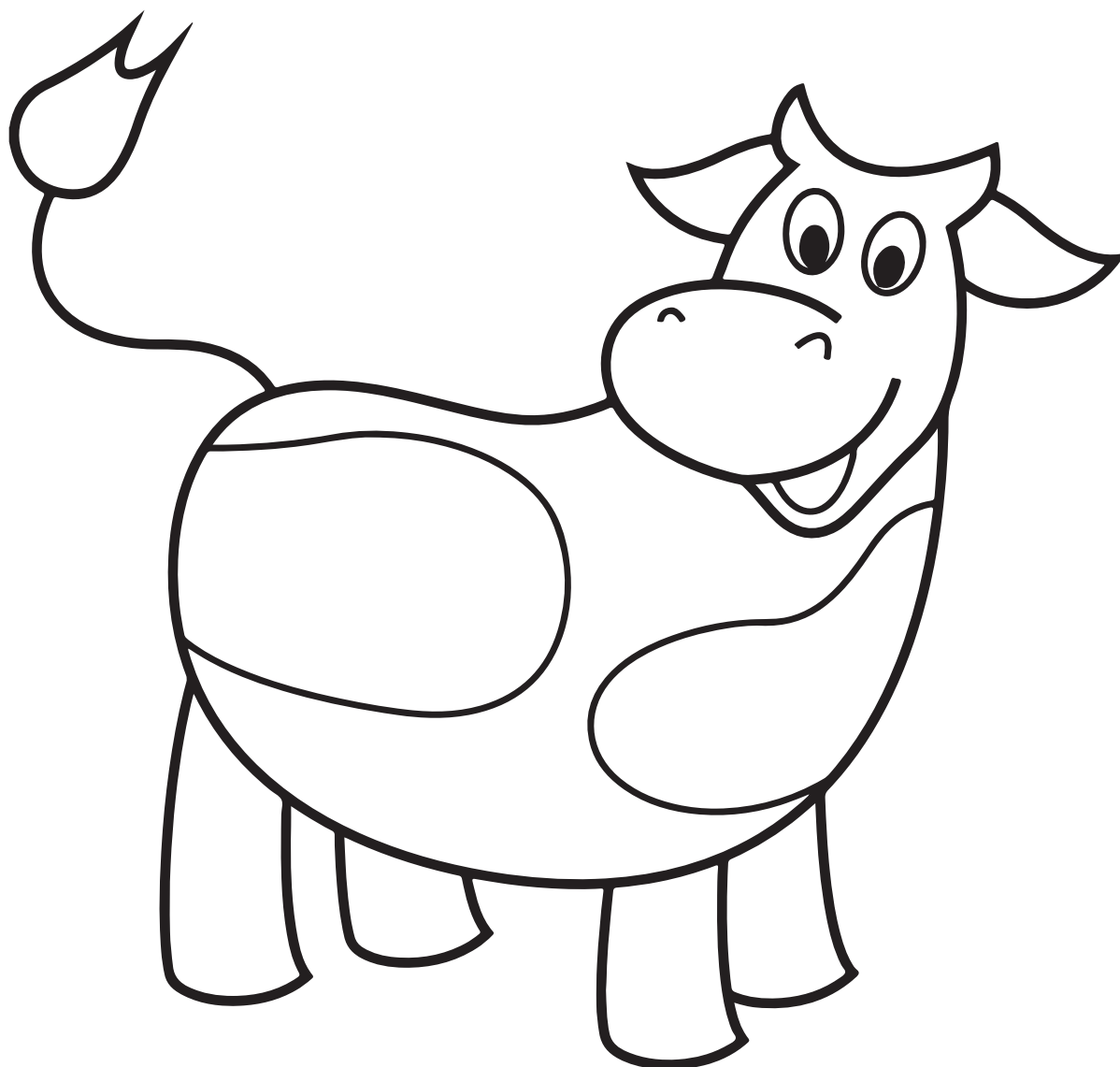

ҮЙ ЖАНУАРЛАРЫ

Сиыр

Суретті боя. Сиырдың дене бөліктерін ата. Сиыр туралы айт. Сиырды тамақтандыр. Жанына шөптің суретін сал.

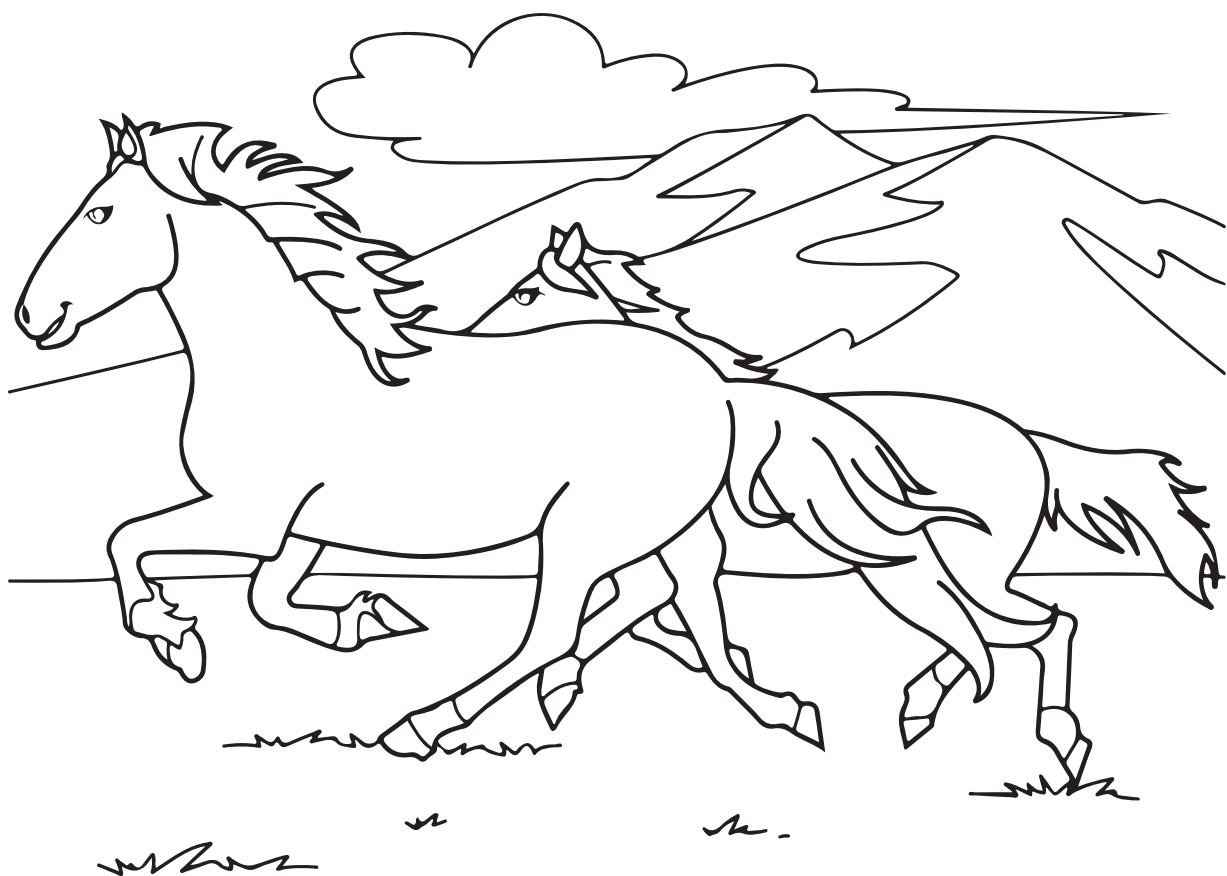

ҮЙ ЖАНУАРЛАРЫ

АТ

Суретті боя. Аттың дене бөліктерін ата. Жылқы туралы айт. Атты тамақтандыр. Ат не жейді?

БІЗДІ ҚОРШАҒАН ӘЛЕМ

ТӘУЛІК БӨЛІКТЕРІ

Сен қанша тәулік бөліктерін білесің? Оларды ретімен ата. Ұл бала тәуліктің әрбір бөліктерінде не істейді? Нұсқарды сәйкес суретке қарай жүргіз.

ТАҒЕРТЕҢ

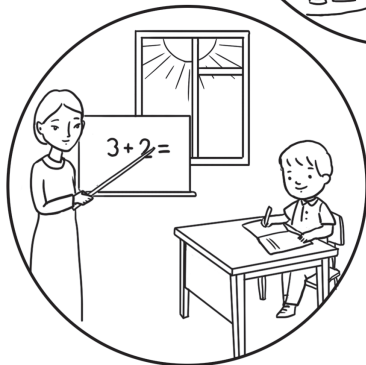
КҮНДІЗ

КЕШКЕ

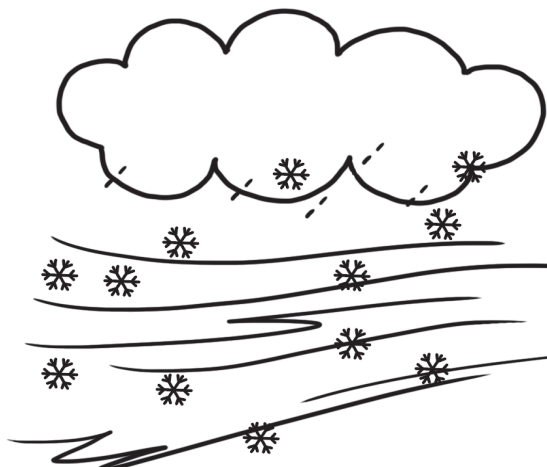
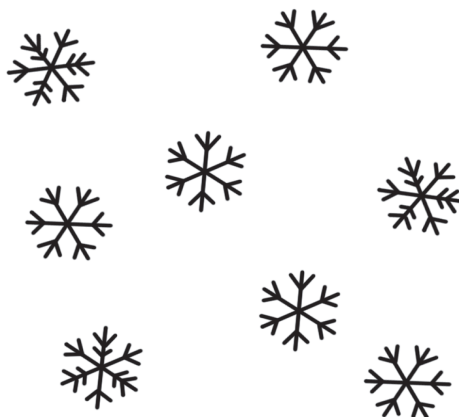
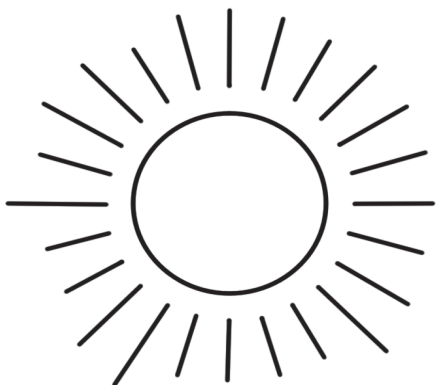

ТҮН

ЖЫЛ МЕЗГІЛДЕРІ

Боя. Суретте не бейнеленген? Бұл қай кезде болады?

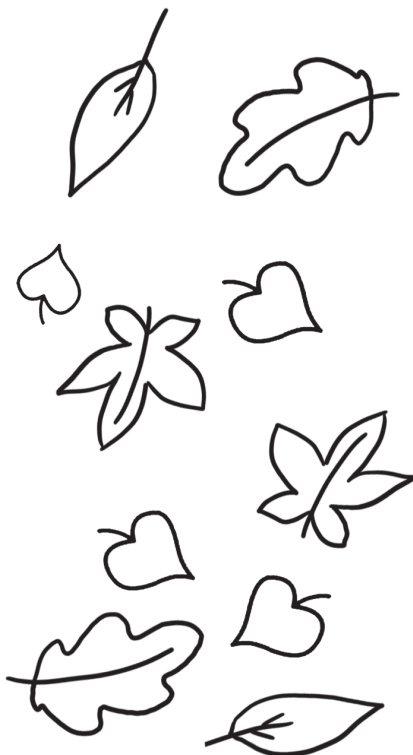

КҮЗ

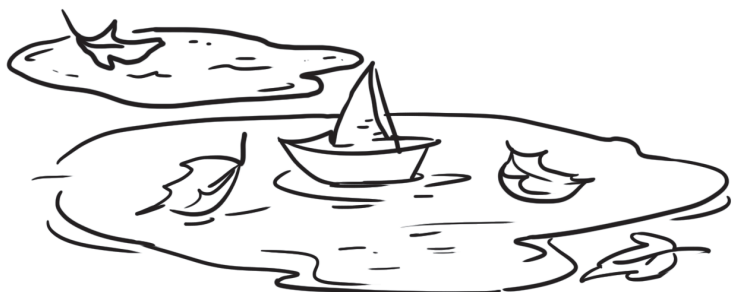
Суретті боя. Суретте жылдың қай мезгілі бейнеленген? Күз белгілерін ата.

Жаңбыр, нөсер жаңбыр

Жапырақтың түсуі

Шалшық

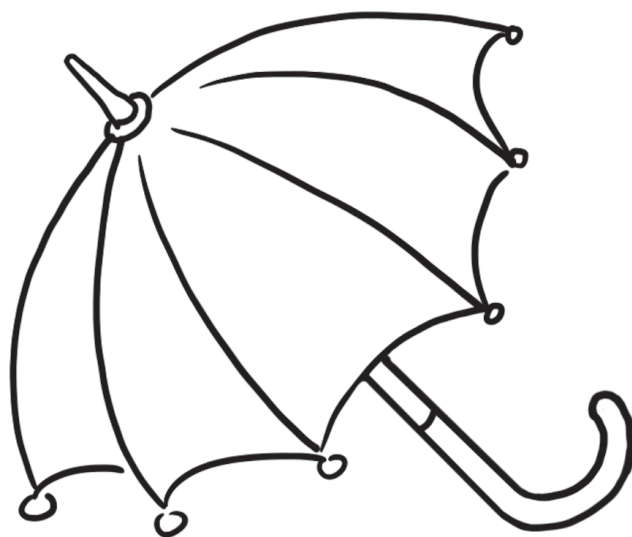
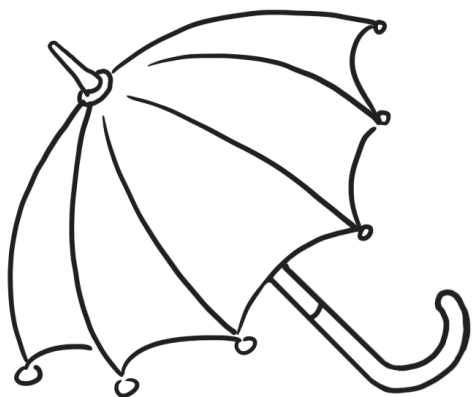
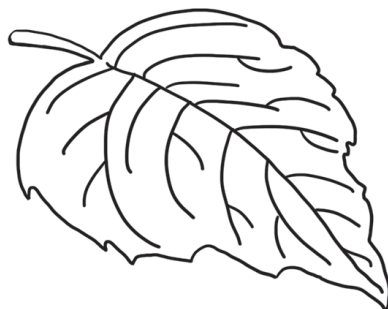
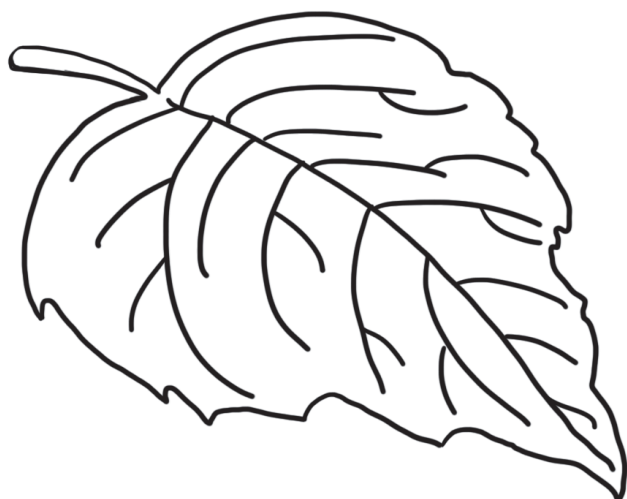

**Саңырау-
құлақтар**

КҮЗ

Үлкен жапырақты сары түске, ал кішкентай жапырақты қызыл түске боя. Үлкен қолшатырды қызыл түске, ал кішкентай қолшатырды көк түске боя.

БАЛАЛАРДЫҢ КҮЗГІ ҚЫЗЫҚТАРЫ МЕН ОЙЫНДАРЫ

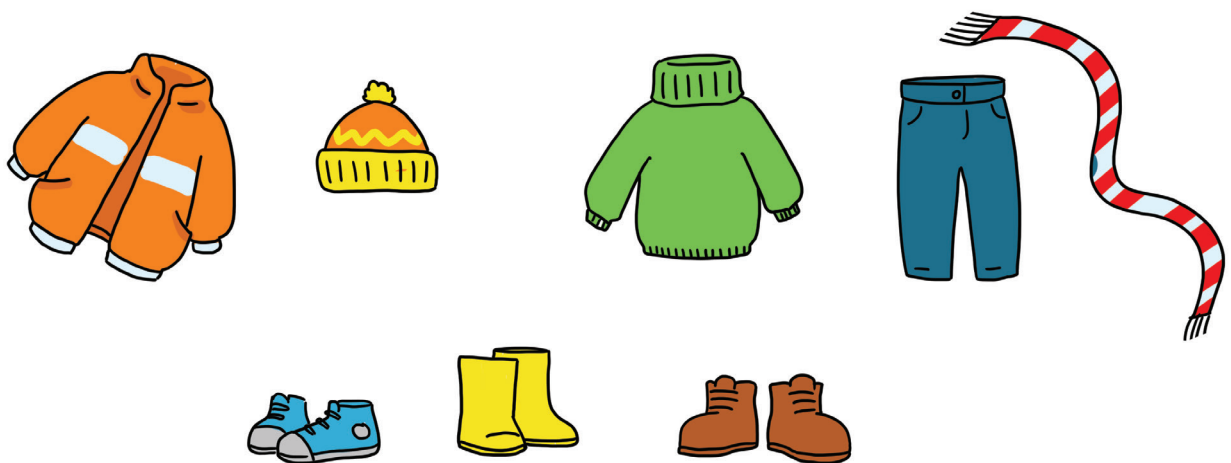
Суретті боя. Күзде қандай ойындар ойнауға болады? Балалар қалай киінген? Күзгі ағаштар мен бұталардың жапырақтарының түстері қандай? Күзгі шөптің түсі қандай?

КҮЗГІ КИІМ

Ұл бала мен қыз бала далада ойнай алатындай киімдерді таңда. Сәйкес киімдерді сызықпен қос.

ҚЫС

Суретті боя. Жұмбақты шеш. Сен қандай қыс белгілерін білесің?

Суда мұз бар,
Жерде қар бар.
Боран борап соғады,
Бұл қай мезгіл болады?

(Қыс)

БАЛАЛАРДЫҢ ҚЫСҚЫ ҚЫЗЫҚТАРЫ МЕН ОЙЫНДАРЫ

Суретке қара. Балаларға не жетіспейді? Аққалаға не жетіспейді? Ұл баланың суретін керекті затпен сызық арқылы қос.

ҚЫСҚЫ КИІМДЕР

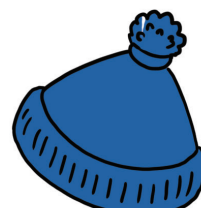
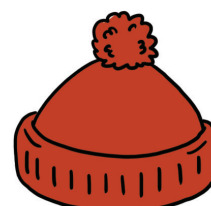
Суретке қара. Төмендегі суреттен қыз баланың үстіндегі киімдерін көрсет. Оларды қарындашпен сызу арқылы қос. Киімдерді ата. Қыста қолға неге қолғап киеді? Қыста басқа неге бөрік киеді? Қыста мойынорағышты неге байлау керек?

ҚЫСҚЫ КИІМДЕР

Суретке қара. Суреттегі қонжықтар серуенге жиналды. Олар мойынорағыштарын байлап, бөріктерін таба алмай қалды. Оларды тап және қарындашпен сызып қос. Қонжықтар бірдей ме? Саған қай қонжық ұнайды?

АУА РАЙЫ КҮНДЕЛІГІ

Ауа райын арнайы белгілердің көмегімен белгіле.

ЖЕЛТОҚСАН

1		17	
2		18	
3		19	
4		20	
5		21	
6		22	
7		23	
8		24	
9		25	
10		26	
11		27	
12		28	
13		29	
14		30	
15		31	
16			

АУА РАЙЫ КҮНДЕЛІГІ

Ауа райын арнайы белгілердің көмегімен белгіле.

ҚАҢТАР

1		17	
2		18	
3		19	
4		20	
5		21	
6		22	
7		23	
8		24	
9		25	
10		26	
11		27	
12		28	
13		29	
14		30	
15		31	
16			

АУА РАЙЫ КҮНДЕЛІГІ

Ауа райын арнайы белгілердің көмегімен белгіле.

АҚПАН

1		16	
2		17	
3		18	
4		19	
5		20	
6		21	
7		22	
8		23	
9		24	
10		25	
11		26	
12		27	
13		28	
14		29	
15			

Оқу басылымы

**Мовкебаева Зульфия Ахметвалиевна
Хамитова Дана Сункарбековна**

АЙНАЛАДАҒЫ ӘЛЕМ

Зерде бұзылыстары бар балаларға арналған
арнайы мектептердің (сыныптардың)
1-сыныбына арналған № 1 жұмыс дәптері

Редакторы Г. Ж. Есенжолова
Суретшісі А. Ж. Алимбаева
Компьютерде беттеген С. К. Ильясова

Басуға 11.06.2018 қол қойылды.
Есептік баспа табағы 7. Шартты баспа табағы 6,51.
Пішімі 60x84 $\frac{1}{8}$. Офсеттік қағаз